

Återställning av Wättingeströmmen - Åtgärder för en naturlig vattenregim och fria vandringsvägar

§ 32

KSM/2021:711

Samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämndens förslag till beslut i kommunstyrelsen

- Kommundirektören ges i uppdrag att ta bort befintliga dammkonstruktioner i Nyfors och ersätta dessa med en ny tröskel i betong vid Kvarndammen samt att reparera den befintliga stödmuren. Gestaltungs- och tillgänglighetsåtgärder inom området genomförs i begränsad omfattning. Beslutet ersätter tidigare inriktningsbeslut i kommunstyrelsen 2020-10-06 §154.

Reservation

Björn Stenqvist(MP) reserverar sig mot beslutet och avser inkomma med en skriftlig reservation (bilaga).

Sammanfattning

Tyresåns vattenvårdsförbund har genom utredningen ”Fritt fram i Tyresån” utrett förutsättningarna för en naturligare vattenregim och för att återställa de ursprungliga förutsättningarna för fiskvandring i nedre Tyresån. Målsättningen var att utreda vilka åtgärder som krävs för att vattenförekomsten ska nå miljökvalitetsnormen God ekologisk status till 2021. Utredningen färdigställdes 2017 och vattenförekomsten har därefter fått en tidsfrist till 2027 för de kvalitetsfaktorer som en återställning av Wättingeströmmen har inverkan på.

Kommunstyrelsen beslutade 2020-10-06 § 154 att ge kommundirektören i uppdrag att ta bort dammkonstruktionerna vid Nyfors och ersätta dessa med en naturliknande stentröskel så att en naturlig vattenregim och fria vandringsvägar för vattenlevande organismer skapas i Wättingeströmmen. I samband med åtgärderna tas ett gestaltungsförslag fram i syfte att göra

vattenmiljön och kulturmiljön vid Wättingeströmmen mera tillgänglig för tyresöborna.

Efter vidare utredning föreslår kommunstyrelseförvaltningen att ett nytt inriktningsbeslut tas som ersätter beslutet från 2020. Istället för att ersätta de befintliga dammkonstruktionerna med naturlika trösklar rivs de befintliga dammkonstruktionerna och en ny tröskel i betong anläggs i Kvarndammens läge. Betong i befintlig stödmur vid Kvarndammen repareras. Gestaltningssåtgärder görs i begränsad omfattning.

Fördelen med detta förslag jämfört med att ersätta med naturlika trösklar i enlighet med beslut från 2020 är att kostnaden blir lägre, arbetsmiljörisk under byggtid bedöms bli lägre och det blir enklare att fördela vatten mellan fåror samt med högre precision styra vattennivån i Tyresö-Flaten. En tröskel i betong bedöms bibehålla funktionen över tid bättre än naturlika trösklar där risk finns att stenar flyttar på sig. Arbetet under byggtiden bedöms inte heller kräva tillfälliga konstruktioner för att torrlägga området där trösklar ska anläggas eftersom befintliga konstruktioner kan nyttjas för detta ändamål.

Om åtgärd inte genomförs blir dammarna kvar och Tyresö kommuns ansvar och kostnader för drift och underhåll av dessa kommer att fortsätta. En fortsatt reglering av Tyresö-Flaten riskerar att avsevärt försvåra möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna i Tyresån.

Upparbetade medel hittills från och med år 2020 omfattar 2 300 000 kronor och kvarstående kostnader till färdig ansökan hos mark- och miljödomstolen bedöms ligga på 500 000 kronor. Kostnaden för allt förstudiearbete belastar verksamhetsområde 10 samhällsbyggnad åren 2020–2025.

Budget för systemhandlingsprojektering samt kommande genomförande kommer åskas i senare separata ärenden när arbetet med tillståndsansökan är färdigställt. För åtgärderna kopplat till borttagande av dammkonstruktioner kan bidrag för Lokala vattenvårdsprojekt (LOVA) sökas från Länsstyrelsen i Stockholms län. Om bidrag beviljas kan ersättning för fås för upp till 80 procent av kostnaderna.

Ordförandeförslag

Ordförande Fredrik Bergkuist(M) föreslår att samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämnden beslutar att kommundirektören ges i uppdrag att ta bort

befintliga dammkonstruktioner i Nyfors och ersätta dessa med en ny tröskel i betong vid Kvarndammen samt att reparera den befintliga stödmuren. Gestaltungs- och tillgänglighetsåtgärder inom området genomförs i begränsad omfattning. Beslutet ersätter tidigare inriktningsbeslut i kommunstyrelsen 2020-10-06 § 154.

Yrkanden

Björn Stenqvist(MP) yrkar att ärendet återremitteras för att förvaltningen ska återkomma med en grov kostnadsberäkning kring hur mycket det kan tänkas kosta att genomföra ursprungsförslaget från beslutet 2020 jämfört med förvaltningens nya förslag.

Beslutsgång

Först ställer ordförande frågan om ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde. Ordföranden ställer frågan om ärendet ska återremitteras enligt Björn Stenqvists(MP) yrkande. Samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämnden beslutar att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde.

Ordföranden ställer sedan frågan om samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämnden bifaller ordförandeförslaget. Ordföranden ställer frågan om samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämnden avslår ordförandeförslaget. Samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämnden bifaller ordförandeförslaget.

Särskilt yttrande

Christina Meltzén(L) anmäler särskilt yttrande (bilaga).

Protokollsanteckning

Christina Melzén (L) hade yrkat bifall till Björn Stenqvists (MP) återremissyrkande om hon hade haft rösträtt.

Handlingar som ingår i beslutet

- Tjänsteskrivelse – Återställning av Wättingströmmen
- Bilaga 1 – Inriktningsbeslut om fria vandringsvägar i Tyresåns utlopp – Tyresåns vattenvårdsförbund
- Bilaga 2 – Beslut i kommunstyrelsen 2020-10-06 § 154

Protokoll för Samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämnden

Datum	2024-10-23
Tid	09:00 - 10:17
Plats	Bollmora
Närvarande	Se närvarolista
Justeringsdatum	2024-10-28
Paragrafer	§ 30-§ 37
Underskrifter	Protokollet justeras med digital underskrift. Underskrifter finns på sista sidan i protokollet.
Sekreterare	Alice Berg
Ordförande	Fredrik Bergkuist
Justerande	Ulf Perob /SammanträdeJusterare2/

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Beslutande organ	Samhällsbyggnads- och hållbarhetsnämnden
Sammanträdesdatum	2024-10-23
Datum då anslaget sätts upp	2024-10-28
Datum då anslaget tas ned	2024-11-20
Protokollets förvaringsplats	Protokollet förvaras hos kommunkansliet
Anslag upprättat av	Alice Berg

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Bergkuist (M)
Anita Mattsson (S)
Ulf Perbo (KD)
Anders Linder (S)
Björn Stenqvist (MP)
Björn Andersson (M)
Klara Watmani (S)
Per Carlberg (SD)
Mikael Onegård (M), tjänstgörande ersättare för Vakant (M)

Ersättare

Christina Meltzén (L)
Albin Lindstrand (V)
Johan Carlsson (SD)
Peter Freij (M)
Susann Ronström (S)
Christoffer Holmström (S)
Jeanette Hellmark (M)

Övriga

Alice Berg, Kommunsekreterare
Gustav Söderström, Nämndsekreterare
Göran Norlin, Enhetschef
Göran Thimberg, Avdelningschef
Louise Bergman, Avdelningschef
Åsa Bergström, Chef samhällsbyggnadskont
Cynthia Runefjärd, Kommundirektör
Göran Norlin, Enhetschef
Örjan Lindbeck, Planchef
Sarah Brunzell, Trafikplanerare
Anna Gronow, Landskapsarkitekt
Johanna Ronnheden, Landskapsarkitekt
Hanna Portin, Vattenstrateg
Mats Dryselius, Hållbarhetsstrateg

Frånvarande

Bjarne Vifell (SD)